

УДК 657.1:657.2:338:330.131

Т. О. Меліхова,

*д. е. н., професор, завідувач кафедри обліку, аналізу, оподаткування та аудиту,
Інженерний навчально-науковий інститут ім. Ю.М. Потебні ЗНУ*

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-9934-8722>

Є. В. Меліхов,

*асистент кафедри інформаційної економіки, підприємництва та фінансів,
Інженерний навчально-науковий інститут ім. Ю.М. Потебні ЗНУ*

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-9856-9291>

С. В. Лисенко,

*магістрант кафедри обліку, аналізу, оподаткування та аудиту,
Інженерний навчально-науковий інститут ім. Ю.М. Потебні ЗНУ*

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0008-2459-8701>

DOI: 10.32702/2306-6814.2024.24.54

УДОСКОНАЛЕННЯ ДОКУМЕНТУВАННЯ ОБЛІКУ, ОПОДАТКУВАННЯ ТА КОНТРОЛЮ НАДХОДЖЕННЯ ТОВАРНО-МАТЕРІАЛЬНИХ ЦІННОСТЕЙ ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ ЯКІСНОГО АНАЛІЗУ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ БІЗНЕСОМ

T. Melikhova,

Doctor of Economic Sciences, Professor, Head of the Department of Accounting, Analysis, Taxation and Audit,
Engineering Educational and Scientific Institute im. YU.M. Potebni of Zaporizhzhya National University

Ye. Melikhov,

Assistant of the Department of Information Economy, Entrepreneurship and Finance, Engineering
Educational and Scientific Institute im. YU.M. Potebni of Zaporizhzhya National University

S. Lysenko,

Master's student of the Department of Zaporizhzhya National University of Engineering
Educational and Scientific Institute im. YU.M. Potebni ZNU

IMPROVING DOCUMENTATION OF ACCOUNTING, TAXATION
AND CONTROL OF THE RECEIPT OF GOODS AND MATERIALS FOR CONDUCTING
A QUALITATIVE ANALYSIS OF ECONOMIC ACTIVITY IN THE BUSINESS MANAGEMENT SYSTEM

Підприємства з будь-яким видом діяльності використовують товарно-матеріальні цінності. З відображенням в обліку товарно-матеріальних цінностей виникають проблеми за наявності в договорі інформації та правильності визначення тари та тарних матеріалів. Облік тари відрізняється від того чи вона є поворотна чи безповоротна, а також чи її можна відділити окремо від самих товарів. При проведенні інвентаризації товарно-матеріальних цінностей звертають увагу на правильність відображення інформації в обліку про тару. Правильність відображення в обліку тари впливає і на достовірність визначення первісної вартості товарів.

Метою роботи є удосконалення документування обліку, оподаткування та контролю надходження товарно-матеріальних цінностей для проведення якісного аналізу господарської діяльності в системі управління бізнесом.

Метою контролю надходження товарно-матеріальних цінностей є дослідження правильності надходження та оприбуткування товарно-матеріальних цінностей, а також правильності відображення їх в обліку й звітності.

Завдання контролю надходження товарно-матеріальних цінностей полягають у перевірці правильності відображення інформації, яка наводиться в договорі про тару; поворотної або безповоротної тари; тари в залежності від виду діяльності підприємства, а також зворотної та заставної тари, отриманої разом з запасами.

У роботі розроблена методика проведення контролю надходження товарно-матеріальних цінностей, яка на відміну від існуючих включає: тест внутрішнього контролю, загальний план, програму, робочі документи. Запропонована програма перевірки надасть змогу контролеру охопити всі аспекти обліку нематеріальних активів на підприємстві, дослідити правильність відображення в обліку, вчасно виявити порушення, уникнути незаконного списання знищених активів, провести ефективну перевірку.

Для удосконалення обліку запропоновані відомості надходження товарно-матеріальних цінностей, а саме: інформації, яка повинна бути відображена в договорі про тару; поворотної або безповоротної тари; тари в залежності від виду діяльності підприємства; зворотної та заставної тари, отриманої разом з запасами. Це прискорить розрахунки відображення в обліку, розроблені шаблони документів зменшать вірогідність помилок в обліку, необгрунтованого оприбуткування товарно-матеріальних цінностей, допоможуть підприємству підвищити якість облікового процесу та аналізу господарської діяльності в системі управління бізнесом.

Enterprises with any type of activity use inventory values. Problems arise with the reflection in the accounting of inventory values if there is information in the contract and the correctness of the definition of packaging and packaging materials. The accounting of packaging differs from whether it is returnable or non-returnable, and whether it can be separated separately from the goods themselves. When conducting an inventory of inventory values, attention is paid to the correctness of the reflection of information in the accounting about packaging. The correctness of the reflection in the accounting of packaging also affects the reliability of determining the original cost of goods.

The purpose of the work is to improve the documentation of accounting, taxation and control of the receipt of inventory values for conducting a qualitative analysis of economic activity in the business management system.

The purpose of controlling the receipt of inventory values is to study the correctness of the receipt and posting of inventory values, as well as the correctness of their reflection in accounting and reporting.

The tasks of controlling the receipt of goods and materials are to verify the correctness of the information provided in the contract on packaging; returnable or non-returnable packaging; packaging depending on the type of activity of the enterprise, as well as returnable and collateral packaging received together with stocks.

The work has developed a methodology for controlling the receipt of goods and materials, which, unlike existing ones, includes: an internal control test, a general plan, a program, working documents. The proposed inspection program will allow the controller to cover all aspects of accounting for intangible assets at the enterprise, investigate the correctness of the reflection in the accounting, timely identify violations, avoid illegal write-off of destroyed assets, and conduct an effective audit.

To improve accounting, information on the receipt of goods and materials is proposed, namely: information that must be reflected in the contract on packaging; returnable or non-returnable packaging; packaging depending on the type of activity of the enterprise; returnable and collateral packaging received together with stocks. This will speed up accounting calculations, the developed document templates will reduce the likelihood of accounting errors, unjustified posting of inventory values, and help the enterprise improve the quality of the accounting process and analysis of economic activity in the management system. Enterprises with any type of activity use inventory values. Problems arise with the reflection in the accounting of inventory values if there is information in the contract and the correctness of the definition of packaging and packaging materials. The accounting of packaging differs from whether it is returnable or non-returnable, and whether it can be separated

separately from the goods themselves. When conducting an inventory of inventory values, attention is paid to the correctness of the reflection of information in the accounting about packaging. The correctness of the reflection in the accounting of packaging also affects the reliability of determining the original cost of goods.

The purpose of the work is to improve the documentation of accounting, taxation and control of the receipt of inventory values for conducting a qualitative analysis of economic activity in the business management system.

The purpose of controlling the receipt of inventory values is to study the correctness of the receipt and posting of inventory values, as well as the correctness of their reflection in accounting and reporting.

The tasks of controlling the receipt of goods and materials are to verify the correctness of the information provided in the contract on packaging; returnable or non-returnable packaging; packaging depending on the type of activity of the enterprise, as well as returnable and collateral packaging received together with stocks.

The work has developed a methodology for controlling the receipt of goods and materials, which, unlike existing ones, includes: an internal control test, a general plan, a program, working documents. The proposed inspection program will allow the controller to cover all aspects of accounting for intangible assets at the enterprise, investigate the correctness of the reflection in the accounting, timely identify violations, avoid illegal write-off of destroyed assets, and conduct an effective audit.

To improve accounting, information on the receipt of goods and materials is proposed, namely: information that must be reflected in the contract on packaging; returnable or non-returnable packaging; packaging depending on the type of activity of the enterprise; returnable and collateral packaging received together with stocks. This will speed up accounting calculations, the developed document templates will reduce the likelihood of accounting errors, unjustified posting of inventory values, and help the enterprise improve the quality of the accounting process and analysis of economic activity in the business management system.

Ключові слова: облік, контроль, надходження, товарно-матеріальні цінності, аналіз господарської діяльності, система управління.

Key words: accounting, control, receipts, commodity values, analysis of economic activity, management system.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

Підприємства з будь-яким видом діяльності використовують товарно-матеріальні цінності (далі ТМЦ). З відображенням в обліку товарно-матеріальних цінностей виникають проблеми з наявності в договорі інформації та правильності визначення тари та тарних матеріалів. Облік тари відрізняється від того чи вона є поворотна чи безповоротна, а також чи її можна відділити окремо від самих товарів при веденні власного бізнесу. При проведенні інвентаризації ТМЦ звертають увагу на правильність відображення інформації в обліку про тару. Правильність відображення в обліку, оподаткування та контролю тари впливає і на достовірність визначення первісної вартості ТМЦ.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

Проблемними питаннями обліку та контролю запасів займалися такі вітчизняні та зарубіжні вчені: Бутинець Ф.Ф., Давидов Г.М., Кулаковська Л.П., Макаренко А.П., Меліхова Т.О., Піча Ю.В., Сахарцева І.І., Усач Б.Ф. та інші. Автори розглядають дане питання зі своєї точки

зору та акцентують увагу на різних аспектах ведення обліку та проведення контролю запасів. Проте саме питання ведення обліку та проведення контролю надходження товарно-матеріальних цінностей розкрито недостатньо і потребує подальшого дослідження.

ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ (ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ)

Метою роботи є удосконалення документування обліку, оподаткування та контролю надходження товарно-матеріальних цінностей для проведення якісного аналізу господарської діяльності в системі управління бізнесом.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

Метою контролю надходження товарно-матеріальних цінностей є дослідження правильності надходження та оприбуткування товарно-матеріальних цінностей, а також правильності відображення їх в обліку й звітності.

Завдання контролю надходження товарно-матеріальних цінностей полягають у перевірці правильності відображення інформації, яка наводиться в договорі про тару; поворотної або безповоротної тари; тари в залежності від виду діяльності підприємства, а також зворотної та заставної тари, отриманої разом з запасами.

Тест внутрішнього контролю надходження товарно-матеріальних цінностей подано в таблиці 1.

Одержавши в процесі попереднього планування дані про підприємство, контролер приступає до розробки загального плану контролю надходження товарно-матеріальних цінностей (табл. 2). Загальний план контролю надходження товарно-матеріальних цінностей є документом організаційно-методологічного характеру. План складається з переліку робіт на декілька етапах і строків їх виконання із зазначенням виконавців.

Програму контролю надходження товарно-матеріальних цінностей наведено в таблиці 3. Для вирішення поставлених завдань контролю надходження товарно-матеріальних цінностей пропонуємо робочі документи (табл. 4—7), які на думку авторів стануть обґрунтованими доказами якісного проведення перевірки.

Таблиця 1. Тест внутрішнього контролю надходження товарно-матеріальних цінностей

№	Зміст питання	Варіанти відповіді			
		Інформація відсутня	Так	Ні	Примітки
1	Чи включається в договори інформація про тару?				
2	Яку тару використовує підприємство: - Поворотну; - Безповоротну?				
3	Чи впливає відображення в обліку тари в залежності від виду діяльності підприємства?				
4	Чи впливає на облік тари, яка отримана разом з запасами: - Так; - Ні?				
5	Чи проводиться інвентаризація товарно-матеріальних цінностей?				
6	Чи укладено договір про матеріальну відповідальність?				
7	Що було виявлено при інвентаризації ТМЦ: - Нестача; - Лишок?				
8	На якому рахунку ведеться облік тари на Вашому підприємстві: - 204 »Тара й тарні матеріали»; - 284 »Тара під товарами»; - 285 »Торгова націнка»?				
9	На якому рахунку відображається зворотна тара: - Дт 204, 284; - Дт 023 ?				
10	На якому рахунку відображається заставна тара: - Дт 281; - Дт 284; - Дт 06?				

Джерело: складено авторами.

Таблиця 2. Загальний план проведення контролю надходження товарно-матеріальних цінностей

Етап перевірки	Процедури перевірки	Період проведення	Виконавці
Підготовчий	Знайомство з бізнесом клієнта, планування проведення перевірки надходження товарно-матеріальних цінностей		
Основний	Перевірка відображення інформації, яка наводиться в договорі про тару Перевірка відображення в обліку поворотної або безповоротної тари Перевірка відображення в обліку тари в залежності від виду діяльності підприємства Перевірка обліку зворотної та заставної тари, отриманої разом з запасами		
Завершальний	Складання звіту за результатами перевірки надходження товарно-матеріальних цінностей		

Джерело: складено авторами.

Таблиця 3. Програма контролю надходження товарно-матеріальних цінностей

№	Мета	Перелік процедур контролю	Критерії якості	Метод перевірки	Код робочого документа	Період проведення	Виконавець	Примітки
1	Впевнитись у правильності відображення інформації, яка наводиться в договорі про тару	Перевірка відображення інформації, яка наводиться в договорі про тару	А, Б, В, Г, Е	Документальний, арифметичний, по суті, вибірковий	ТМЦ-1			
2	Впевнитись у правильності відображення в обліку поворотної або безповоротної тари	Перевірка відображення в обліку поворотної або безповоротної тари	А, Б, В, Г, Е	Документальний, арифметичний, по суті, вибірковий	ТМЦ-2			
3	Впевнитись у правильності відображення в обліку тари в залежності від виду діяльності підприємства	Перевірка відображення в обліку тари в залежності від виду діяльності підприємства	А, Б, В, Г, Е	Документальний, по суті, арифметичний, вибірковий	ТМЦ-3			
4	Впевнитись у правильності обліку зворотної та заставної тари, отриманої під запасами	Перевірка обліку зворотної та заставної тари, отриманої разом з запасами	А, Б, В, Г, Е, Є	Документальний, формальний, по суті, арифметичний, вибірковий	ТМЦ-4			
Критерії якості перевірки: наявність – А; правдивість – Б; права та зобов'язання – В; повнота – Г; вимірювання – Д; оцінку вартості – Е; подання і розкриття – Є.								

Джерело: складено авторами.

Таблиця 4. Робочий документ ТМЦ-1 — Перевірка відображення інформації, яка наводиться в договорі про тару

Вид запасів - тари	Договір про тару	чи переходить право власності на зворотну тару	чи перераховується застава	строки повернення тари та її кількість (для зворотної тари)	штрафні санкції і порядок їх нарахування	порядок звільнення тари, що надійшла/повернута	відповідальність за ушкодження тари тощо

Джерело: складено авторами.

Таблиця 5. Робочий документ ТМЦ-2 - Перевірка відображення в обліку поворотної або безповоротної тари

Вид запасів - тари	За даними підприємства	За даними контролю						Порушення
		серед запасів обліковуватимуться	включають до первісної вартості ТМЦ та окремо на рахунках обліку не відображають	не включають до первісної вартості отриманих ТМЦ		за чистою вартістю реалізації відображаються	в оцінці можливого використання відображаються	
		одноразова тара, що придбавалася для затарювання товарів або ж разом з товарними цінностями	багаторазовна тара, строк корисного використання якої менше року (або операційного циклу)	одноразова тара, яка отримувалася разом із запасами і не виділена окремо в супровідних документах	вартість придбаній із запасами одноразової тари, що виділена в супровідних документах та оплачена покупцем окремо, і вартість незворотної тари багаторазового використання	якщо її планують реалізувати	якщо тара використовується на самому підприємстві	

Джерело: складено авторами.

Таблиця 6. Робочий документ ТМЦ-3 - Перевірка відображення в обліку тари в залежності від виду діяльності підприємства

Вид підприємства	За даними підприємства	За даними контролю			Порушення
		Виробничі підприємства	Підприємств сфери торгівлі та ресторанного господарства		
Умови		тару зі строком служби менше року (крім тари, що використовується як господарський інвентар)	рух тари під товарами, а також порожньої тари	обліковувати тару за середніми обліковими цінами, які встановлює керівництво підприємства за видами (групами) тари та цінами на неї	
Рахунок відображення		субрахунок 204 «Тара й тарні матеріали»	субрахунок 284 «Тара під товарами»	субрахунок 285 «Торгова націнка»	
Сума відображення				Різницю між цінами придбання і середніми обліковими цінами на тару	
ПДВ					

Джерело: складено авторами.

Таблиця 7. Робочий документ ТМЦ-4 - Перевірка обліку зворотної та заставної тари, отриманої разом з запасами

Вид тари	За даними підприємства	За даними контролю					Порушення
Умова		зворотна тара		заставної тари			
		якщо право власності на зворотну тару під отриманими ТМЦ переходить до покупця	Якщо ж право власності не переходить, то фактично відбувається лише зміна місця зберігання тари (з балансу власника вона не списується)	одноразова тара, що входить до первісної вартості запасів, які знаходяться в ній, то її надходження обліковують як звичайне придбання товарів	Багаторазова тара, повернута покупцем	Багаторазова тара, отримана заставна вартість зворотної тари під товаром	
Рахунок		Дт 204, 284	Дт 023	Дт 281	Дт 284	Дт 06	
ПДВ							

Джерело: складено авторами.

Таблиця 8. Відомість відображення інформації, яка повинна бути відображена в договорі про тару

Вид запасів - тари	переходить право власності на зворотну тару	перерахування застави	строки повернення тари та її кількість (для зворотної тари)	штрафні санкції і порядок їх нарахування	порядок звільнення тари, що надійшла/повернута	відповідальність за ушкодження тари тощо

Джерело: складено авторами.

Таблиця 9. Відомість відображення в обліку поворотної або безповоротної тари

Вид запасів - тари	серед запасів обліковуватимуться		включають до первісної вартості ТМЦ та окремо на рахунках обліку не відображають	не включають до первісної вартості отриманих ТМЦ	за чистою вартістю реалізації відображаються	в оцінці можливого використання відображаються
	одноразова тара, що придбалася для затарювання товарів або ж разом з товарними цінностями	багатооборотна тара, строк корисного використання якої менше року (або операційного циклу)	одноразова тара, яка отримується разом із запасами і не виділена окремо в супровідних документах	вартість придбаної із запасами одноразової тари, що виділена в супровідних документах та оплачена покупцем окремо, і вартість незворотної тари багаторазового використання	якщо її планують реалізувати	якщо тара використуватиметься на самому підприємстві

Джерело: складено авторами.

Таблиця 10. Відомість відображення в обліку тари в залежності від виду діяльності підприємства

Вид підприємства	Виробничі підприємства	Підприємств сфери торгівлі та ресторанного господарства	
Умови	тару зі строком служби менше року (крім тари, що використовується як господарський інвентар)	рух тари під товарами, а також порожньої тари	обліковувати тару за середніми обліковими цінами, які встановлює керівництво підприємства за видами (групами) тари та цінами на неї
Рахунок відображення	субрахунок 204 «Тара й тарні матеріали»	субрахунок 284 «Тара під товарами»	субрахунок 285 «Торгова націнка»
Сума відображення			Різницю між цінами придбання і середніми обліковими цінами на тару
ПДВ			Відображення ПДВ

Джерело: складено авторами.

Для обліку надходження товарно-матеріальних цінностей відсутні первинні документи, а данні та відповідні розрахунки відображаються у довідках бухгалтерії, але це не зручно і витрачається багато зайвого часу. Для удосконалення обліку запропоновані відомості відображення надходження товарно-матеріальних цінностей, а саме відображення: інформації, яка повинна бути відображена в договорі про тару; поворотної або безповоротної тари; тари в залежності від виду діяльності

підприємства; зворотної та заставної тари, отриманої разом з запасами, що наведені у таблицях 8— 11.

ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ДАНОМУ НАПРЯМІ

У роботі розроблена методика проведення контролю надходження товарно-матеріальних цінностей, яка на відміну від існуючих включає: тест внутрішнього кон-

Таблиця 11. Відомість обліку зворотної та заставної тари, отриманої разом з запасами

Вид тари	зворотна тара		заставної тари		
Умова	якщо право власності на зворотну тару під отриманими ТМЦ переходить до покупця	Якщо ж право власності не переходить, то фактично відбувається лише зміна місця зберігання тари (з балансу власника вона не списується)	одноразова тара, що входить до первісної вартості запасів, які знаходяться в ній, то її надходження обліковують як звичайне придбання товарів	Багаторазова тара, повернута покупцем	Багаторазова тара, отримана заставна вартість зворотної тари під товаром
Рахунок	Дт 204, 284	Дт 023	Дт 281	Дт 284	Дт 06
ПДВ					

Джерело: складено авторами.

тролю, загальний план, програму, робочі документи. Запропонована програма перевірки надасть змогу контролеру охопити всі аспекти обліку нематеріальних активів на підприємстві, дослідити правильність відображення в обліку, вчасно виявити порушення, уникнути незаконного списання знижених активів, провести ефективну перевірку.

Для удосконалення обліку запропоновані відомості надходження товарно-матеріальних цінностей, а саме: інформації, яка повинна бути відображена в договорі про тару; поворотної або безповоротної тари; тари в залежності від виду діяльності підприємства; зворотної та заставної тари, отриманої разом з запасами. Це прискорить розрахунки відображення в обліку, розроблені шаблони документів зменшать вірогідність помилок в обліку, необгрунтованого оприбуткування товарно-матеріальних цінностей, допоможуть підприємству підвищити якість облікового процесу та аналізу господарської діяльності в системі управління бізнесом.

Література:

1. Меліхова Т. О., Левтєрова Л. В. Методичні підходи до проведення внутрішнього аудиту виробничих запасів на сільгосппідприємстві. *Агросвіт*. 2020. № 2. С. 10—17. DOI: 10.32702/2306-6792.2020.2.10
2. Меліхова Т. О., Балашова Ю. О. Удосконалення внутрішнього аудиту виробничих запасів для підвищення фінансової безпеки підприємства. *Ефективна економіка*. 2019. № 12. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7503> (дата звернення: 17.10.2023).
3. Меліхова Т. О., Ніколаєнко Н. С. Розробка програми аудиту виробничих запасів для підвищення фінансової безпеки підприємства. *Економіка та держава*. 2017. № 1. С. 51—55.
4. Меліхова Т. О., Градобік А. О. Удосконалення документування обліку та аудиту запасів на підприємстві. *Ефективна економіка*. 2020. № 11. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8331> (дата звернення: 17.10.2023).
5. Melikhova, T. and Hradobik, A. (2020), "Improving documentation of inventory accounting and auditing at the enterprise", *Efektivna ekonomika*, [Online], vol. 11, available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8331> (Accessed 17 Oct 2023).
6. Макаренко А. П., Меліхова Т. О., Мусійченко О. Г. Аудит. Запоріжжя: ЗНУ, 2024. 260 с.
7. Макаренко А. П., Меліхова Т. О., Мусійченко О. Г. Організація і методика аудиту. Запоріжжя: ЗНУ, 2024. 280 с.
8. Меліхова Т. О. Економічна безпека підприємства: формування, контроль, ефективність: монографія. Херсон: Видавничий дім "Гельветика", 2018. 632 с.
9. Меліхова Т. О., Федоров І. О. Внутрішній контроль виробничих запасів для своєчасного виявлення загроз в системі управління фінансової безпеки підприємства. *Агросвіт*, 2018. №2. С. 63—70.
10. Макаренко А.П. Державний фінансовий контроль / А.П. Макаренко, І.Я. Максименко, Т.О. Меліхова, О.П. Зоря навч. посібник для внз: [гриф ЗДІА] - Запоріжжя: ЗДІА, 2017. 280 с.
11. Maksymenko I., Melikhova T. Accounting and analytical procurement of state financial control and directions of its implementation in Ukraine. *Baltic Journal of Economic Studies*, Volume 3 Number 5. Riga: Publishing House "Baltija Publishing", 2017, P. 268—275.
12. Меліхова Т. О., Височина В. В. Розробка програми аудиту витрат на виробництво для підвищення фінансової безпеки підприємства. *Економіка та держава*, 2018. № 1. С. 69—75.
13. Меліхова Т. О., Лукашова М. А. Удосконалення методики внутрішнього аудиту розрахунків з підзвітними особами для підвищення економічної безпеки підприємства. *Ефективна економіка*. 2019. № 1. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6826>
14. Меліхова Т. О., Журавель К. О. Методичні підходи до проведення внутрішнього аудиту товарів для своєчасного виявлення загроз в системі управління економічної безпеки підприємства. *Інвестиції: практика та досвід*, 2019. № 2. С. 56—63.
15. Maksymenko I., Melikhova T., Zorya O., Fatiukha N., Chumak O. Fiscal audit development in the system of budget process management. *Academy of Accounting and Financial Studies journal*, 2018. vol. 22, is. 6, 7 p.
16. Макаренко А. П., Меліхова Т. О., Подмешальська Ю. В., Чакалова Н. С. Бухгалтерський облік: навч.-метод. посібник. Запоріжжя: ЗДІА, 2018. 602 с.
17. Макаренко А. П., Меліхова Т. О., Чакалова Н. С. Теорія і методика документування в обліку та аудиту: навчальний посібник для здобувачів вищої освіти за рівнем бакалавра зі спеціальності 071 "Облік і оподаткування" за денною та заочною формою навчання, Запоріжжя: ЗНУ, 2020. 400 с.
18. Макаренко А. П., Меліхова Т. О., Подмешальська Ю. В., Чакалова Н. С. Теорія бухгалтерського обліку: навчальний посібник для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра спеціальності 071 "Облік і оподаткування" освітньо-професійної програми "Оподаткування, облік, контроль в управлінні підприємством". Запоріжжя: ЗНУ, 2022. 516 с.
19. Макаренко А. П., Меліхова Т. О., Кутчак Ю. М. Фінансовий облік II: навчальний посібник для здобувачів рівня вищої освіти бакалавра спеціальності 071 "Облік і оподаткування" освітньо-професійної програми "Оподаткування, облік, контроль в управлінні підприємством". Запоріжжя: ЗНУ, 2023. 368 с.
20. Меліхова Т. О., Алексєєв І. Є. Удосконалення документування обліку та контролю виробничих запасів для підвищення якості організації бухгалтерського процесу на підприємстві. *Ефективна економіка*, 2023. № 11. URL: <https://www.nayka.com.ua/index.php/ee/article/view/2480> DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105.2023.11.21>

References:

- Melikhova, T. and Lievtierova, L. (2020), "Methodical approaches for realization the internal audit of the production inventory at the agricultural enterprise", *Agrosvit*, vol. 2, pp. 10—17.
2. Melikhova, T. O. and Balashova, Yu. O. (2019), "Improvement of the internal audit of inventory for improving financial security", *Efektivna ekonomika*, [Online], vol. 12, available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7503> (Accessed 28 Oct 2024).

3. Melikhova, T. and Nikolaenko, N. (2017), "The development of audit in inventory for improving financial security at the enterprise", *Ekonomika ta derzhava*, vol. 1, pp. 51—55.

4. Melikhova, T. and Hradobik, A. (2020), "Improving documentation of inventory accounting and auditing at the enterprise", *Efektivna ekonomika*, [Online], vol. 11, available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8331> (Accessed 28 Oct 2024).

5. Makarenko, A. P., Melikhova, T. O. and Musiychenko, O. G. (2024), *Audyt [Audit]*, ZNU, Zaporizhzhya, Ukraine.

6. Makarenko, A. P., Melikhova, T. O. and Musiychenko, O. G. (2024), *Orhanizatsiya i metodyka audyt [Organization and method of audit]*, ZNU, Zaporizhzhya, Ukraine.

7. Melikhova, T.O. (2013), "Determination of expenses of the economic activity of the enterprise", *Zhurnal "Biznes Inform"*, vol. 3, pp. 254—258.

8. Melikhova, T.O. (2018), *Ekonomichna bezpeka pidpryyemstva: formyrovanyie, kontrol', efektyvnist' [Economic security of the enterprise: formation, control, efficiency]*, Kherson, Ukraine.

9. Melikhova, T.O. and Fedorov, I.O. (2018), "Internal control of inventory for timely detection of threats in the system of financial security management of the enterprise", *Ahrosvit*, vol. 2, pp. 63—70.

10. Makarenko, A.P. Maksymenko, I. YA. Melikhova, T. O. and Zorya, O.P. (2017), *Derzhavnyy finansovyy kontrol', [State financial control]*, ZDIA, Zaporizhzhya, Ukraine.

11. Maksymenko, I. and Melikhova, T. (2017), "Accounting and analytical procurement of state financial control and directions of its implementation in Ukraine", *Baltic Journal of Economic Studies*, Vol. 3, No. 5, pp. 268—275.

12. Melikhova, T.O. and Vysochyna, V.V. (2018), "Development of a program for auditing production costs to improve the financial safety of the enterprise", *Ekonomika ta derzhava*, vol. 1, pp. 69—75.

13. Melikhova, T. and Lukashova, M. A. (2019), "Improvement of the methodology of accounts internal audit with accountable persons for improving the economic security of the enterprise", *Efektivna ekonomika*, [Online], vol. 1, available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6826> (Accessed 28 Oct 2024). DOI: 10.32702/2307-2105-2019.1.30

14. Melikhova, T.O. and Zhuravel', K.O. (2019), "Methodical approaches to conducting internal audit of goods for timely detection of threats in the system of management of economic security of the enterprise", *Investytsiyi: praktyka ta dosvid*, vol. 2, pp. 56—63.

15. Maksymenko, I. Melikhova, T. Zorya, O. Fatiukha, N. and Chumak, O. (2018), "Fiscal audit development in the system of budget process management", *Academy of Accounting and Financial Studies journal*, vol. 22, pp. 6, 7.

16. Makarenko, A.P. Melikhova, T.O. Podmeshalska, Y.V. and Chakalova, N.S. (2018), *Bukhhaltersky oblik: navch.-metod. posibnyk [Accounting: teaching method. manual]*, ZDIA, Zaporizhzhya, Ukraine.

17. Makarenko, A.P., Melikhova, T. O. and Mhakalova, N.S. (2020), *Teoriya i metodyka dokumentuvannya v*

obliku ta audyti Theory and methods of documentation in accounting and auditing [Theory and methodology of documentation in accounting and auditing], ZNU, Zaporizhzhya, Ukraine.

18. Makarenko, A.P., Melikhova, T. O., Podmeshalska, Y. V. and Chakalova, N.S. (2022), *Teoriya bukhhalters'koho obliku. Theory of accounting: a study guide for higher education bachelor degree holders [Accounting theory]*, ZNU, Zaporizhzhya, Ukraine.

19. Makarenko, A. P., Melikhova, T. O. and Kutchak, Yu. M. (2023), *Finansovyy oblik II. [Financial accounting II]*, ZNU, Zaporizhzhya, Ukraine.

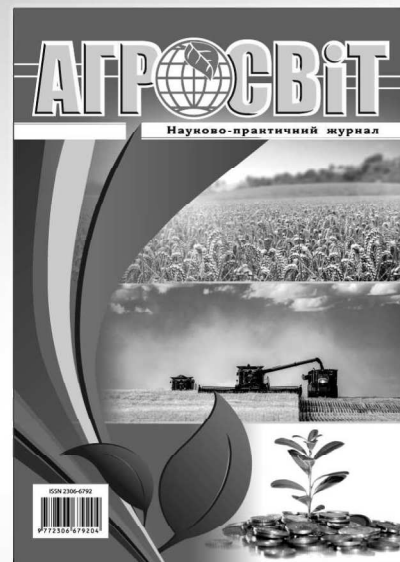
20. Melikhova, T. and Aleksieiev, I. (2023), "Improvement of accounting and inventory control documentation to improve the quality of the organization of the accounting process at the enterprise", *Efektivna ekonomika*, [Online], vol. 11, available at: <https://www.nayka.com.ua/index.php/ee/article/view/2480> (Accessed 28 Oct 2024).

Стаття надійшла до редакції 03.12.2024 р.

АГРОСВІТ

<https://nayka.com.ua>

Передплатний індекс: 23847

Виходить 24 рази на рік

Журнал включено до переліку наукових фахових видань України з ЕКОНОМІЧНИХ НАУК (Категорія «Б»)

Спеціальності – 051, 071, 072, 073, 075, 076, 292